

Visie straatnaamgeving

Nijmegen heeft adviescommissies die het college van burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd adviseren over het gemeentelijk beleid. Op de gemeentelijke website staat ook de ambtelijke werkgroep straatnaamgeving. Dit is geen adviescommissie. De werkgroep adviseert het college over voorstellen voor naamgeving van de openbare ruimte (straten en wegen) en gemeentelijke gebouwen.

De ambtelijke werkgroep straatnaamgeving bekijkt of de naam die door eenieder wordt voorgesteld, geschikt is. De gegevens bij 'Wat u moet weten' zijn niet door burgemeester en wethouders vastgesteld; zie artikel 7 Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2019. Gaat het college akkoord met het advies? Dan beslist de gemeenteraad daarna over het voorstel voor de nieuwe naam. Wordt de raad niet geïnformeerd over de stukken waarmee de ambtelijke werkgroep en/of het college niet akkoord gaat? Het is niet duidelijk op welke wijze de raad hierover geïnformeerd wordt en hoe derden hiervan kennis kunnen nemen.

Bij Straatnamen en gebouwnamen staan 'alle richtlijnen'. Het bestand <Richtlijnen_straatnamen.pdf> is gewijzigd op 30-01-2017 09:30:59. Hieraan ligt geen besluit van de raad of het college ten grondslag. Het besluit is ook niet gepubliceerd in het gemeenteblad. In de niet-openbare notulen van de ambtelijke werkgroep staat de <Visie straatnaamgeving_29042024_Geredigeerd.pdf> afkomstig uit de agenda van 7 mei, 16 juli, 6 augustus en 3 september 2024. Het is niet duidelijk wat er met de nieuwe visie is gebeurd.

De gang van zaken is terug bij het raadsbesluit d.d. 18 maart 2009 toen de commissie straatnaamgeving werd opgeheven. Dat was het einde van de openbare vergaderingen die begonnen op 19 mei 1999 en eindigden op 13 februari 2009. Sindsdien onttrekt zich de voorbereiding van de besluitvorming aan de openbaarheid.

geschiedenis

De straatnaamgeving in de gemeente Nijmegen wordt vanaf 3 januari 1880 door de gemeenteraad vastgesteld. Na het besluit van 22 maart 1933 was de raad niet langer bevoegd om hierover besluiten te nemen (per 1 april 1933). Nadat in de raadsvergadering van 25 oktober 1950 bij de rondvraag bijna twee uur is gepraat over het Koning Hendrikplein, is op 27 december 1950 een einde gemaakt aan de delegatie. Met de vaststelling van de naam Plein 1944 is de oorspronkelijke situatie weer hersteld. Besluiten worden genomen door de raad. De gemeente Nijmegen is een van de weinige gemeenten waarbij de naamgeving van de openbare ruimte afwijkt van de huidige modelverordening van de VNG. Het raadsbesluit inzake straatnaamgeving is niet is gedelegeerd aan het college.

De instelling van een Commissie voor de straatnaamgeving komt in 1955 ter sprake. B&W besluiten op 10 mei 1955 om in navolging van andere gemeenten een commissie van advies in het leven te roepen voor de straatnamen. Op 18 juli 1955 vindt de eerste vergadering van de Commissie voor de straatnaamgeving plaats. De commissie bestaat aanvankelijk uit vijf leden: wethouder De Haas (voorzitter), de raadsleden Keijzer, Smids en mw. Wijnans-Van der Kallen en de directeur van het Postkantoor, de heer Van Dongen. Secretaris is de heer Bos van de Afdeling Bevolking, Verkiezingen en Militaire Zaken.

In 1958 wordt de gemeentearchivaris De Jong benoemd als lid van de Commissie voor de straatnaamgeving. Pas in 1983 wordt ook de heer Gielen in zijn hoedanigheid als hoofd van de Afdeling Weg- en Waterbouw volwaardig lid van de commissie.

regelgeving

Op 7 oktober 1997 besluiten B&W aan de gemeenteraad voor te stellen de Verordening op het benoemen van openbare ruimte en het nummeren van bouwwerken, gebouwen, complexen, afgebakende terreinen, ligplaatsen en standplaatsen formeel vast te stellen. Vooruitlopend hierop zijn de volgende regels vastgesteld:*

- registratieve voorschriften straatnaamgeving
- registratieve voorschriften huisnummering
- de richtlijnen inzake het toekennen van huisnummers etc.
- uitgangspunten adres

Het delegeren van de bevoegdheid van de straatnaamgeving aan het college kan niet rekening op de steun van de commissie Cultuur Communicatie en Bestuurlijke Vernieuwing. Op 5 november 1997 maken alle commissieleden een voorbehoud ten aanzien van hoofdstuk 2, artikel 2. De gemeenteraad besluit op 19 november 1997 om de voorstellen 171/1997 en 172/1997 van de agenda af te voeren. Een jaar later komen B&W tegemoet aan de bezwaren tegen de delegatie van de straatnaamgeving aan het college.

Op 18 november 1998 stelt de gemeenteraad de Verordening regelende het benoemen van openbare ruimte en het nummeren van bouwwerken, gebouwen, complexen, afgebakende terreinen, ligplaatsen en standplaatsen (Verordening straatnaamgeving en huisnummering) conform het raadsvoorstel d.d. 22 september 1998 vast. De verordening treedt in werking op 1 januari 1999.

De vaststelling van de Verordening commissie straatnaamgeving wordt vertraagd door bezwaren van de commissie Ruimtelijke Ordening en Cultuur tegen het ontbreken van een regeling voor besloten vergaderingen en het stemrecht. De Verordening regelende de samenstelling en bevoegdheden van de commissie voor de straatnaamgeving (Verordening commissie straatnaamgeving) is op 27 januari 1999 conform het raadsvoorstel d.d. 24 november 1998 vastgesteld en treedt in werking op 1 maart 1999. Op 19 mei 1999 vergadert de commissie straatnaamgeving voor het eerst in het openbaar.

Met de inwerkingtreding van deze verordening vervallen alle eerdere gemeentelijke regels inclusief voorschriften die B&W op 7 oktober 1997 hebben vastgesteld.

dualisering

Als gevolg van de inwerkingtreding op 7 maart 2002 van de Wijziging van de Gemeentewet en enige andere wetten tot dualisering van de inrichting, de bevoegdheden en de werkwijze van het gemeentebestuur (Wet dualisering gemeentebestuur) kan een wethouder geen lid meer zijn van een raadscommissie en kunnen raadsleden geen lid meer zijn van een door het college ingestelde commissie. De raadscommissie straatnaamgeving dreigt hierdoor te verdwijnen.

Op 12 juli 2002 dienen de raadsleden Jan van der Meer (GroenLinks), Jaap Lamers (CDA) en Peter Paul Leferink op Reinink (VVD) het initiatiefvoorstel 'Straatnaamgeving door de gemeenteraad' (raadsvoorstel 132/2002) in, waarin wordt voorgesteld de voorbereiding van de besluitvorming inzake straatnaamgeving op te dragen aan een door de gemeenteraad in te stellen commissie.

Het college acht het geheel aan zich trekken van de taak straatnaamgeving door de raad in strijd met het duale bestel. Aan het slot van de behandeling van het initiatiefvoorstel in de raadsvergadering van 25 september 2002 kondigt burgemeester Guusje ter Horst te zullen overwegen of zij het door de raad genomen besluit op grond van artikel 273 van de Gemeentewet voor vernietiging door de Kroon zou moeten voordragen. Desondanks stemt de raad met 22 tegen 14 stemmen in met het (geamendeerde) voorstel.

Op 26 september 2002 schrijft de burgemeester aan de gemeenteraad dat zij die dag op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Den Haag overleg heeft gevoerd met ambtenaren van genoemd ministerie en van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Naar aanleiding van dit overleg heeft zij besloten het raadsbesluit inzake de verordening commissie straatnaamgeving niet voor vernietiging voor te dragen. Het raadsbesluit d.d. 25 september 2002 is niet in strijd met de letter van de wet. De Verordening commissie straatnaamgeving (2002) treedt op 4 oktober 2002 in werking.

116 116 RTV.Gld. ma 30 sep 22:21:53
Gelders Nieuws

Ter Horst moet raadsbesluit slikken

NIJMEGEN - Het college van burgemeester en wethouders in Nijmegen heeft niets te zeggen over straatnamen. Dat zegt het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De gemeenteraad in Nijmegen had een besluit genomen om voortaan zelf de straatnamen te bepalen. Burgemeester Ter Horst is het daar niet mee eens en bekijkt of dat besluit door de Kroon vernietigd kan worden.

Een woordvoerder van Binnenlandse Zaken echter zegt dat het besluit van de raad niet onrechtmatig is en dat beroep maken geen zin heeft. Plannen om het besluit aan te vechten zijn volgens het ministerie gedoemd te mislukken.

[www.omroepgelderland.nl](http://www.omroep gelderland.nl)

Omroep Gelderland, 30-09-2002

Nijmegen wil af van straatnaamclub

NIJMEGEN - Nijmegen wil af van de Commissie Straatnaamgeving, die uit raadsleden bestaat en de gemeenteraad adviezen geeft over het toewijzen van straatnamen. Reden: de club is overbodig. In de praktijk kiest een ambtelijke werkgroep de namen. Dat blijft zo. De gemeente belooft er wel op te letten dat burgers inspraak hebben.

De Gelderlander, 04-03-2009

laatste vergadering

Op 13 februari 2009 vindt de laatste openbare vergadering van de (raads)commissie straatnaamgeving plaats. Op 18 maart 2009 stemt de raad in met het 'Initiatiefvoorstel van de fracties van de VVD en Nijmegen Nu: opheffing commissie straatnaamgeving' d.d. 18 maart 2009 van de raadsleden Ben van Hees (Nijmegen Nu) en Peter-Paul Leferink op Reinink (VVD). Het raadsvoorstel 29/2009 is niet in de raadskamer behandeld. De raad stemt in met de vaststelling als hamerstuk. Hoe staat het sindsdien met de inspraak van burgers?

De brief van B&W d.d. 2 juni 2009 over de samenstelling en procedure wordt door de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen (raadsbesluit d.d. 8 juli 2009). De werkwijze van de ambtelijke werkgroep onttrekt zich aan de openbaarheid. De voorstellen worden conform door B&W vastgesteld. Hamerstukken worden door raad de niet inhoudelijk besproken maar alleen vastgesteld.

In de brief van B&W d.d. 2 juni 2009 (onderwerp: *straatnaamgeving*; kenmerk L310/09.0012381) en de Halfjaarlijkse rapportage ambtelijke voorbereiding straatnaamgeving (juli 2009) (bijlage) staat informatie over samenstelling en procedure van de ambtelijke werkgroep straatnaamgeving. De raad heeft het voorstel op 8 juli 2009 afgedaan als hamerstuk (agendapunt 32: ingekomen stuk D-2). Dat gebeurt ook met de brief van B&W d.d. 19 mei 2010 (onderwerp: *Halfjaarlijkse rapportage ambtelijke voorbereiding straatnaamgeving*; kenmerk G340/10.0009314) op 2 juni 2010 (agendapunt 17: ingekomen stuk D-8).

In de brief van B&W d.d. 8 februari 2011 (onderwerp: *Halfjaarlijkse rapportage besluiten (straat)naamgeving*; kenmerk G340/11.0000144) stelt het college voor 'omwille van onnodige bureaucratie en efficiënter werken' het halfjaarlijks overzicht in de toekomst niet meer te verstrekken. Het raadsbesluit wordt op 23 februari 2011 afgedaan als hamerstuk (agendapunt 22: ingekomen stuk D-27). Er wordt geen informatie meer verstrekt.

niet-openbaar

In plaats van de openbare vergaderingen van de commissie straatnaamgeving (1999-2009) is de voorbereiding van de besluitvorming door de ambtelijke werkgroep niet openbaar. Het is niet duidelijk waarmee de werkgroep zich wel/niet bezighoudt er wat er gebeurt met de stukken die al dan niet leiden tot een raadsvoorstel. De werkgroep onderscheidt zich van de commissie als bedoeld in Hoofdstuk V van de Gemeentewet.

De notulen zijn niet voor eenieder openbaar. Op grond van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1, tweede lid, onder e, Wet open overheid) is bij het openbaar maken van informatie niet duidelijk wie deel uitmaakt van de ambtelijke werkgroep. De stukken waarover de raad een besluit moet nemen, worden door het college doorgaans vastgesteld als conformvoorstellen.

Het presidium bepaalt welke stukken worden besproken in de raadskamer. Op 2 juli 2004 werd de *Motie: Nijmegen transparant* unaniem door de raad aangenomen. Daarmee werd een einde gemaakt aan de beslotenheid van het presidium. De suggestie dat daar belangrijke zaken worden besproken en besloten en dat daarmee de schijn van achterkamertjespolitiek wordt opgewekt, werd toen weggenomen. In artikel 8c van het Reglement van Orde voor de raad 2023 (*Geldend van 01-04-2023 t/m heden*) staat echter dat de vergaderingen van het presidium niet openbaar zijn, maar voor raadsleden toegankelijk. Wat er besproken en besloten wordt, is onduidelijk.

De raad heeft op 29 januari 2020 beslist op verzoeken om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur gericht aan de raad te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders; zie Delegatiebesluit Wob (*Geldend van 18-02-2020 t/m 30-04-2022*). Hetzelfde gebeurt op 22 juni 2022 met het Delegatiebesluit Wet open overheid (*Geldend van 18-07-2022 t/m heden met terugwerkende kracht vanaf 01-05-2022*).

Uit niets blijkt dat onderzocht is wat de gevolgen zijn van het overdragen van bevoegdheden als bedoeld in artikel 156, eerste lid, van de Gemeentewet. Het tweede lid is geen limitatieve opsomming. De motivering als bedoeld in artikel 3:47, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) ontbreekt bij de bekendmaking van het besluit. De verwijzing naar artikel 156 van de Gemeentewet gaat voorbij aan de gevolgen. In plaats van zichzelf buiten spel te zetten (artikel 10:17 Awb), had de raad ervoor kunnen kiezen om het college te mandateren (artikel 10:7 Awb). In dat geval is de raad het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor het verstrekken van de informatie.

conclusie

Wat is er overgebleven van de opheffing van de raadscommissie straatnaamgeving en de gedachte dat de raad toeziet op de inspraak van burgers? Wie bepaalt welke voorstellen geschikt zijn en op grond waarvan? Wie controleert de gegevens over de straatnaamgeving in het gemeenteblad?

Waar vind ik de algemeen verbindende voorschriften, beleidsregels en andere besluiten die van toepassing zijn? De 'Visie straatnaamgeving' op de gemeentelijke website is niet vastgesteld door het gemeentebestuur. De visie van de anonieme ambtelijke werkgroep is niet openbaar. Wie is verantwoordelijk voor de naamgeving als bedoeld in artikel 6 van de Bekendmakingswet?

De bijdrage van het college aan mijn *Stratenlijst gemeente Nijmegen* is minimaal. Uit niets blijkt dat in het kader van het onophoudelijke streven naar een goed en democratisch bestuur, de toegang tot overheidsinformatie voor iedereen te vergroten, de actieve openbaarmaking te bevorderen, bestuurlijke transparantie tot norm te verheffen, de regels voor openheid en openbaarheid te actualiseren en deze zoveel mogelijk in de wet op te nemen zodat openbaarheid een recht wordt van de burger en een plicht van de overheid blijft; zie ook de aanhef van de Wet open overheid.

Nijmegen, 26 december 2024

Rob Essers

Bijlage

Wet basisregistratie adressen en gebouwen

Geldend van 01-05-2022 t/m heden

Artikel 6

1. De gemeenteraad deelt het grondgebied van de gemeente in een of meer woonplaatsen in, stelt de openbare ruimten vast en kent nummeraanduidingen toe aan de op het grondgebied van de gemeente gelegen verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen.
2. De gemeenteraad stelt de standplaatsen en de ligplaatsen vast.
3. De gemeenteraad stelt de afbakening van panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen vast.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gegeven ten aanzien van de indeling, de vaststelling en de toekenning, bedoeld in het eerste en tweede lid, en kunnen regels worden gegeven ten aanzien van de afbakening, bedoeld in het derde lid.

Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2019

Geldend van 15-05-2019 t/m heden

Artikel 2. Naamgeving woonplaatsen en openbare ruimte

1. De gemeenteraad stelt de grens en de naam van een of meer woonplaats(en) vast en kan deze in wijken en buurten verdelen
2. De gemeenteraad kent per woonplaats namen toe aan delen van de openbare ruimte en zo nodig aan gemeentelijke gebouwen en bouwwerken.
3. Onder vaststellen, verdelen en toekennen als bedoeld in het eerste en tweede lid wordt ook begrepen het wijzigen en intrekken daarvan.

Artikel 7. Nadere regels

1. Burgemeester en wethouders kunnen nadere regels stellen over het proces en de wijze van:
 - a. naamgeving en van begrenzing van woonplaatsen, wijken, buurten en bouwblokken;
 - b. naamgeving en begrenzing van de openbare ruimte;
 - c. nummering van verblijfsobjecten, lig- en standplaatsen[en afgebakende terreinen];
 - d. opmaak van formulieren, besluiten en verklaringen.
2. De nadere regels zijn niet strijdig met het Convenant inzake postcodes.

Toelichting

Artikel 7. Nadere regels

Het eerste lid biedt aan burgemeester en wethouders de mogelijkheid om nadere regels vast te stellen over de naamgeving en nummering. Deze kunnen bepalingen bevatten met betrekking tot de bestuurlijke, taalkundige en inhoudelijke aspecten van de naamgeving, alsmede bepalingen over de wijk- en buurtindeling, de toekenning van nummers, de wijze van nummeren, de uitvoering en plaatsing van borden en voorschriften van administratief-organisatorische aard. Ook kunnen modellen worden voorgeschreven voor verklaringen, besluiten en formulieren.

Het tweede lid bepaalt dat de nadere regels niet in strijd mogen zijn met het Convenant inzake postcodes (Stcrt. 2014, 3779).

Bekendmakingswet

Geldend van 01-01-2024 t/m heden

Artikel 6

Algemeen verbindende voorschriften, beleidsregels en andere besluiten die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, vastgesteld door een bestuursorgaan dat behoort tot een van de in artikel 2, eerste tot en met vierde lid, genoemde openbare lichamen, of de in artikel 2, vijfde lid, genoemde openbare lichamen, bedrijfsvoeringsorganisaties en gemeenschappelijke organen, worden bekendgemaakt door plaatsing in het door dat openbaar lichaam, die bedrijfsvoeringsorganisatie of dat gemeenschappelijke orgaan uitgegeven publicatieblad.